

SZAKKÖNYVTÁRAK ÚJ KIADVÁNYAI

Ebben a rovatban folyamatosan ismertetjük a hazai szakkönyvtárak, minisztériumok, és vállalati dokumentációs részlegek műszaki fejlesztést szolgáló kiadványait. Célunk, hogy minél nagyobb számban mutassuk be az ilyen tárgyú értesítőket, tájékoztatókat, körleveleket, szemléket stb., s ezzel is elősegítsük hálózatunk könyvtárainak jobb együttműködését, tájékoztatását. Kérjük tehát, hogy minden sokszorosításban megjelenő kiadványukat szerkesztőségünknek rendszeresen megküldeni sziveskedjenek.

+ + +

Az OMK elkészítette a Figyelőkarton-szolgálati Tájékoztató 5., módosított kiadását. A figyelőkartonszolgálat évek óta jól bevált hasznos dokumentációs szolgáltatása az OMK-nak. A 98 oldalon 1300 tárgykört felsoroló, most megjelent tájékoztató jól kezelhető, értékét emeli a betűrendes tartalommutató, valamint a kartonok megrendeléséhez és használatához szükséges útmutató.

Az ÉM Dokumentációs és Nyomtatványellátó Vállalat az 1959. évben megindította az Építőipari Könyvtárosok Tájékoztatóját, amelynek eddig 5 száma jelent meg. A kiadvány célja az építőipar műszaki könyvtárainak /főleg a vállalatok, üzemek, kisebb mértékben a kutató- és tervezőintézetek/ segítése, módszertani irányítása a jó tapasztalatok, valamint a hiányosságok feltárása útján. A Tájékoztató könyvtári gyakorlati munkára vonatkozó cikkekből, Közlemények c. rovatból - amely az aktuális végrehajtandó feladatokat tartalmazza-, végül a legújabb, beszerzésre ajánlott művek címeiből áll. Egy-egy szám terjedelme 7-9 oldal. Az első szám - 1959. május - a könyvtári feldolgo-

zó munka és a raktározás alapismereteire, illetőleg az ezzel kapcsolatos legfontosabb teendők elvégzésére hívja fel a figyelmet. A cikk végén a téma rövid bibliográfiáját közlik. "Megengedhető-e" c. rovata, - a túske, - igen ügyes, remélhető, hogy hatására a felemlített könyvtárak a jó tapasztalatokról szóló rovatba kerülnek át. A második szám - 1959. június - röviden ismerteti a kölcsönzési munkát, a műszaki információs tevékenységet a nem főfoglalkozású dokumentalisták és könyvtárosok vonatkozásában, a dokumentációs szolgáltatások fajtáit, beszerzési feltételeit, a könyvtári propaganda munkát. Új rovatában a "Könyvtárosok írják"-ban a KÖZTI könyvtáráról olvashatunk. A cikk gyakorlati utmutásaival hasznos segítséget nyújthat az építőipar többi könyvtárának. Az ötödik számból - 1959. szeptember - kiemelendő a műszaki termelési hálózattal, általában a hálózati elvvel foglalkozó cikk, amely rámutat a hálózatba való tartozás előnyeire, a racionális munkaeljárásokra, a hálózati központ és az alközpont feladataira. A kiadvány elemzőbb bírálatát öt szám alapján még nem végezhetjük el, mindenesetre megállapítható a fejlődés, és minden remény megvan ahhoz, hogy a Tájékoztató az építőipari szakkönyvtárosok színvonalas módszertani lapjává váljék. Érdeklődéssel várjuk a további számokat.

A műszaki fejlesztés segítése érdekében 2 oldalas Műszaki Könyvtári Értesítőt ad ki a Ganz Árammérőgyár műszaki könyvtára is, eddig megjelent három szám /1959. július, augusztus és szeptember/. Az Értesítő elsősorban a műszaki dolgozóknak kívánja a külföldi folyóiratok tanulmányozását megkönnyíteni, ezért főleg címfordításokat /az eredeti címet is feltüntetik/ tartalmaz. Megtalálható az Értesítőben a vállalatnak járó dokumentációs szolgáltatások felsorolása, az új beszerzések címei; a második számban "Műszaki újdonságok - Hírek innen-onnan" c. rovat is van, továbbá az elmúlt hónapban elkészült fordítások címei.

Az ATUKI rendszeresen megjelenő, változó terjedelmű Dokumentációs Tájékoztatót bocsát közre. A kiadvány a legújabb könyvbeszerezések magyar nyelvű címeiből, fordítások és fontosabb folyóiratcikkek felsorolásából áll folyóiratok szerinti csoportosításban. Hiányosságként lehet megemlíteni, hogy az egyébként nagy gondossággal, alaposággal összeállított Tájékoztató a könyvek terjedelmét, és egyéb lényeges bibliográfiai adatait pl. méretét, ábrák számát stb. nem közli.

A műszaki dolgozók napi problémáinak megoldásához, a műszaki fejlesztés eredményesebb viteléhez kíván segítséget nyújtani a Csepel Vas és Fémművek Központi Műszaki Könyvtárának kiadványa, a Csepeli Műszaki Folyóiratszemle. A Szemle rövid időközönként egymást követő számokban egyrészt az 1959. év augusztusáig elkészült, másrészt az azt követően folyamatosan feldolgozásra kerülő folyóiratcikkek rövid ismertetését adja közre. Eddig öt szám jelent meg /1-től 10-ig számozásban/ 200-200 példányban. A kiadvány célja, hogy az üzemet érdeklő témakörbe tartozó cikkekről az érdekeltek közvetlenül a beérkezés után rövid kivonat formájában értesüljenek. A Szemle előszavában hangsúlyozza, hogy ezzel nem pótolja sem az OMK, sem a KGM dokumentációs kiadványait, csak a gyors és szűkebb körű tájékoztatásnak kíván eleget tenni. A Szemle általában 10-14 tárgykörben tárja fel anyagát, formájában az OMK lapszemléit követi. Némely szám az új könyvbeszerzések jegyzékét is hozza. A kiadvány az üzemi dolgozóknak komoly segítséget jelent, kivitelezése /borítólap, szép sokszorosítás/ megnyerő.

Az EM Dokumentációs és Nyomtatványellátó Vállalat Építésügyi Tájékoztatási Központja közreadta a Külföldi Építőipari és Építőanyagipari Folyóiratok szakosított és betűrendes jegyzékét, amelyet tárgymutatókkal is elláttak. A jegyzék a szakma könyvtárosainak tájékoztatásául szolgál.

A Könnyűipari Minisztérium Információs csoportja az 1959. évben folytatja Lapszemle és Külföldi folyóiratok tartalomjegyzéke c. tájékoztató anyagának kiadását. A Lapszemle a szakma számára a legfrisebb és legfontosabb cikkeket dolgozza fel, folyóiratok szerinti csoportosításban; átfutási ideje 4-6 nap. Az egyes cikkekről fontosságuknak megfelelően hosszabb, rövidebb kivonat készül. Az eddig megjelent III szám a minisztérium belső tájékoztatását szolgálja, kívánatos volna a jövőben, hogy a kiadvány a könnyűipar jelentősebb szakkönyvtáraiba is eljusson. A "Külföldi folyóiratok tartalomjegyzéke" a legfontosabb textilipari folyóiratok felsorolásából, az egyes folyóiratok címeinek eredeti és magyar nyelvű címfordításaiból áll; feltüntetik a cikkek a folyóiratban meglévő oldalszámát is. Egy-egy szám terjedelme kb. 50 oldal. Mindkét kiadvány értékét fokozza a közölt anyag frissessége.

Igen érdekes az Élelmezésügyi Minisztérium Dokumentációs Szolgálatának Sajtószemle c. tájékoztatója. A szemle 4 fő-

kérdésre osztva: általános közgazdaság, termelés, értékesítés, fogyasztás, - ezen belül részlettemákra bontva tárgya fel anyagát és országonként is csoportosít. A kivonatok alján szerepel a folyóirat vagy napilap címe, dátum és oldalszáma. A tájékoztató nem élelmiszeripari szakember számára is hasznos olvasmány.

A Budapesti Tejipari Vállalat műszaki könyvtára újbóli megnyitása alkalmából Műszaki Könyvtári Értesítőt jelentetett meg. Az Értesítő a műszaki könyvtár általános ismertetését, valamint a könyvtár műszaki könyveinek jegyzékét tartalmazza. Remélhető, hogy a ma 250 kötetes műszaki könyvtár fejlődéséhez az értesítő megjelenése is hozzá fog járulni.

Gondos, alapos munka a Wilhelm Pieck Vagón- és Gépgyár Műszaki Könyvtárának Könyvtári Értesítője, amely a legújabbban beérkező folyóiratok cikk-ismertetéseit adja közre. Az értesítő tárgyköri felosztásban a magyar és külföldi folyóiratok cikkeit általában rövid kivonatok formájában dolgozza fel, megjelenési hely, idő, a folyóirat száma és az oldalszám feltüntetésével. A külföldi folyóiratcikkek címeit csak magyarnyelvű fordításban közli. Eddig 14 szám jelent meg, a 14. számban az 1959. évi első félév terhére megrendelt külföldi szakkönyvek jegyzéke, valamint az OMK-nál e témában megrendelhető kész fordítások jegyzéke is megtalálható. A kiadvány általában 10 oldal terjedelmű.

Gazdag tartalmu a Bányászati Kutató Intézet Dokumentációs Osztálya, Tájékoztató a hazai és külföldi műszaki irodalom legújabb közleményeiről c. kiadványa. A IV. évfolyam 6-7. száma 1959 júliusában jelent meg 78 oldalon. Öt főrészből áll: a csereképpen beérkezett időszak kiadványok, az Intézet műszaki könyvtárának szaporulata, az OMK bányászati és tüzeléstechnikai jellegű könyvbeszerzései, a szakirodalomban hirdetett újonnan megjelent könyvek, az utolsó szám megjelenése óta beérkezett folyóiratok szakmai vonatkozású cikkei /cimfordítások/; továbbá decimális számok szerinti tartalomjegyzéke van. A könyvcímek felsorolásánál hiányoznak a terjedelemre vonatkozó adatok, véleményünk szerint a könyvet használók számára lényeges azt tudni, hogy néhány oldalas brosúráról vagy 200 oldalas könyvről van-e szó. A tájékoztató felépítése jó áttekintést biztosít; a folyóiratok szakmai vonatkozású cikkeinek címe /cimfordításai/ a decimális számoknak megfelelő csoportosításban szerepelnek, és a bányászati kutató munkához szük-

séges széleskörű irodalmat tárnak fel, / 800-on felüli az irodalmi adatok száma./

A Hőtechnikai Kutató Intézet Tanulmányi osztálya összeállításában 1959 augusztusában jelent meg 49 oldalon az Intézet és a műszaki könyvtár fennállásának 10. évfordulójára az első Dokumentációs Tájékoztató. Ez a szám az 1959. I-IV. hónapokban beszerzett új könyvek címfordításait, az ezen idő alatt megjelent külföldi folyóiratok legfontosabb cikkeinek címfordításait, valamint az új bibliográfiákat, a témára vonatkozó intézeti jelentések és szabadalmak címét tartalmazza. Az előszóban értesülünk arról is, hogy a címfordításokhoz tartozó rövid kivonatok is megtalálhatók a könyvtárban, de anyagtorlódás miatt nem tudták közzé tenni. A tájékoztató bevezetője általános tudnivalókat közöl a könyvtár állományáról, katalógusairól, nyitvatartási időről, létszámáról stb. A 2. szám 1959 szeptemberében jelent meg 75 oldalon. Kifogásként megemlíthető, hogy az idegennyelvű könyvek címfordításait - az orosznyelvű kivételével - legtöbbször nem adja, és hogy a terjedelemre vonatkozó adatok hiányoznak. Örömmel üdvözljük viszont, hogy mint a legtöbb ilyen jellegű kiadvány - felhívja a figyelmet az OMK szolgáltatásaira. A folyóiratcikkeket nem témánkénti, hanem folyóiratonkénti csoportosításban dolgozták fel. /Kisebb formai észrevétel, hogy a cikkek oldalszámaként pl. 38 p.-t írnak, p. 38. helyett./

A KGM Könyvtári Hálózati Alközpont kiadásában megjelenő Kohó és Gépipari Szakirodalmi Tájékoztató 9. száma a külföldi folyóiratcikkek referátumait, a KGM Műszaki és Fordító Vállalat Szakkönyvtárának Dokumentációs Csoportja által elkészített és ott megrendelhető fordításokat és másolatokat, a külföldi tanulmányutakról szóló jelentéseket, a szakterületre vonatkozó szabadalmakat és ujitásokat tartalmazza; terjedelme 49 oldal.

A referátumok, valamint a fordítások tárgyköri bontásban szerepelnek, külalakjukat tekintve az OMK lapszemléit követik, vagyis az előírt szabványformát. A szabadalmakat témák és országonkénti csoportosításban állították össze, ezáltal a kiadvány használatát igen megkönnyítették. A tájékoztató borítólapján feltüntetik valamennyi szolgáltatásukat.

A Dunai Vasmű Központi Műszaki Könyvtára szerkesztésében havonként kerül kiadásra a Műszaki Könyvtári Értesítő.

Eddig 10 szám jelent meg, átlagosan 25 oldal terjedelemben. Az értesítő a műszaki könyvtárba beérkezett könyvek, fordítások, fotókópiák, szabadalmak, külföldi folyóiratok, hazai folyóiratok, valamint az üzem számára legfontosabb külföldi folyóiratokban megjelent cikkek címeinek felsorolásából áll. Hasznosnak tartjuk az OMK és a hálózati alközpont fontosabb kiadványaira való felhívást is. Nem kielégítő viszont a könyveknél csak a szerző és cím megadása; minden egyéb adat, még a cím fordítása is hiányzik. A folyóiratok ismertetése témánként és folyóiratszámoként történik.

A Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaságtudományi Intézete könyvtára és dokumentációs csoportja a munkatermelékenység kérdéseiről állított össze bibliográfiát. /Szerkesztették Ferenczy Ödönné és Rózsa György./ Megjelent 1959 szeptemberében 500 példányban, az Intézet által rendezett munkatermelékenységi konferencia alkalmából. A bibliográfia az intézeti könyvtár könyv- és folyóiratállománya alapján készült, 700 tételt tartalmaz; többségében az 1955-1959. évek vonatkozó hazai és külföldi szakirodalmát. A bibliográfia a következő témaköröket öleli fel: tájékoztató kiadványok, bibliográfiák - a munkatermelékenység elmélete és népgazdasági összefüggései, - a munkatermelékenység mérése és tervezése, - a munkatermelékenység az iparban, - a munkatermelékenység a különféle iparágakban, - a munkatermelékenység a mezőgazdaságban; mérés és tervezés, - a munkatermelékenység és bérezés. A kiadványt névmutató zárja be. Valamennyi adat - a bibliográfiák kivételével, csak egy helyen a megfelelő szakcsoportban található. - A kutatók jobb tájékoztatása érdekében az idegennyelvű adatokat magyar, a magyar adatokat orosz és németnyelvű értelemszerű fordításban közlik. Könyvészeti szempontból észrevételvezhető, hogy a lelőhelyet közlő jelzés nem az oldalszám előtt, hanem mögötte szerepel. - A munkatermelékenység kérdéseivel foglalkozó szakemberek e gondos, alapos összeállításban minden lényeges, fontos irodalmi adatot megtalálhatnak.

A Haditechnikai Könyvtár elsősorban a Haditechnikai Intézet dolgozói számára állítja össze és bocsátja közre a Haditechnikai Figyelő-t. A figyelő rendszeres tájékoztatást nyújt átlag 25 oldalon, tematikus csoportosításban a szakkönyvtár külföldi folyóiratairól, továbbá a szakkönyvtárakban található fordításokról, haditechnikai szakdolgo-

zatokról, diplomatervekről, előadásokról és egyéb tanulmányokról. Ismerteti a témára vonatkozó újabb külföldi szabadalmak válogatott jegyzékét is.

Az Orion Rádió és Villamossági Vállalat Műszaki Információs osztályának periodikus kiadványa a Folyóírat szemle; eddig 3 száma jelent meg 18 oldal átlagterjedelemmel. A vonatkozó témákból általában rövid annotációkat készít, és országonként csoportosítja; de hosszabb ismertetések és egy-egy cikknek teljes terjedelmű fordítását is közli. A sokoldaluan feltárt anyag tanulmányozása más érdekelt szakmák dolgozói részére is hasznos lehet.

A KGM Szakkönyvtára Dokumentációs Csoportjának kiadványsorozata a Kohó- és Gépipari Ipargazdasági és Műszaki Fejlesztési Tájékoztató. Terjedelme 10-15 oldal, megjelenési ideje általában 2 hét. Az egyes számok a kohó- és gépipar számára legfontosabb külföldi folyóiratcikkek - rövidebb, hosszabb - referátumait tartalmazza, és esetenként tárgyköri bontásban a szabadalmakat ismerteti. A tájékoztató a műszaki fejlesztés segítsége szempontjából fontos cikkeket közöl.

Az Orvostudományi Dokumentációs Központ által a kiadói könyvjegyzékek és folyóiratok alapján összeállított Tájékoztató az 1959. évben megjelenő orvosi könyvekről, c. kiadványa az egészségügyi intézmények 1960. évi könyvrendeléseire kíván segítséget nyújtani. Tartalmazza az 1959. évben megjelenő fontosabb külföldi orvosi szakkönyvek adatait, amit szerzői- és tárgymutató egészít ki.

Az EM Építésügyi Dokumentációs Központ számonként 400 példában és 40 oldalon havonként megjelenő Tájékoztató-ja építőipar, építőanyagipar, épületgépészet és építésgazdasági tárgykörökben, sokoldalú, színes és érdekes kiadványsorozat. Rendszeres közleményeket találunk benne az egyes országok építőipari vonatkozású legkorszerűbb munkamódszereiről, munkálatairól, gépeiről stb., a szövegen kívül ábrák és képek is szerepelnek. A kiadvány továbbá eseménynaptárt is tartalmaz, az EM Műszaki Fejlesztési Főosztály havi tájékoztatóját, épületgépészeti rendeleteket, utasításokat, szabványmódosításokat, cserében érkezett dokumentációs anyagok ismertetését, a legújabban megkapott prospektusok felsorolását, újabb külföldi szabványok címét.